

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

29.10 2018 р.

м. Київ

№ 1169

Про затвердження стандарту
вищої освіти за спеціальністю
261 «Пожежна безпека» для
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти

Відповідно до частини шостої статті 10, підпункту 16 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту», з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 р. № 600 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 р. № 1648), та рішення Колегії Міністерства освіти і науки України від 24.04.2018 р., протокол № 4/3-4,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт вищої освіти за спеціальністю 261 «Пожежна безпека» галузі знань 26 «Цивільна безпека» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що додається.
2. Установити, що стандарт вищої освіти, затверджений пунктом 1 цього наказу, вводиться в дію з 2018/2019 навчального року.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Рашкевича Ю. М.

Міністр

Л. М. Гриневич

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки
України

29.10.2018 № 1169

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	перший (бакалаврський)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	бакалавр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	26 «Цивільна безпека»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	261 «Пожежна безпека»

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Київ
2018**

I Преамбула

Стандарт вищої освіти України за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 – Цивільна безпека, спеціальність 261 – Пожежна безпека.

Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від ____ . ____ . ____ р. № ____.

Стандарт розроблено членами підкомісії зі спеціальності 261 "Пожежна безпека" Науково-методичної комісії № 13 з галузі знань 25 "Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону" сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України:

ЛОБАНОВ Анатолій Анатолійович <i>Голова комісії № 13</i>	доктор військових наук, професор, начальник кафедри управління військами Інституту державного військового управління Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського
Стельмах Олег Адамович <i>голова підкомісії</i>	кандидат технічних наук, доцент, заступник начальника Науково-методичного центру навчальних закладів сфери цивільного захисту
Чуб Ігор Андрійович <i>заступник голови підкомісії</i>	доктор технічних наук, професор, начальник кафедри пожежної профілактики в населених пунктах Національного університету цивільного захисту України
Сидоренко Володимир Леонідович <i>секретар підкомісії</i>	кандидат технічних наук, доцент, начальник кафедри профілактики пожеж та безпеки життєдіяльності населення Інституту державного управління у сфері цивільного захисту ДСНС України
Пархоменко Руслан Володимирович Чікаліна Тетяна Михайлівна	кандидат технічних наук, доцент, заступник начальника Інституту пожежної та техногенної безпеки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
Шналь Тарас Миколайович	науковий співробітник Науково-методичного центру навчальних закладів сфери цивільного захисту
	кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри будівельних конструкцій та мостів Національного університету "Львівська політехніка"

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 261 "Пожежна безпека" Науково-методичної комісії № 13 з Воєнних наук, національної безпеки, безпеки державного кордону Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 3 від 02.06.2016 р.).

Стандарт розглянуто на засіданні сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол №7 від 27.09.2016 р.).

Фахову експертизу здійснювали:

- Адаменко Микола Ігоревич доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
- Левченко Олег Григорович доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри охорони праці, промислової та цивільної безпеки Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"
- Фомін Станіслав Леонідович доктор технічних наук, професор, професор кафедри залізобетонних та кам'яних конструкцій Харківського національного університету будівництва та архітектури

Методичну експертизу проводили:

- Захарченко Вадим Миколайович доктор технічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи, Національний університет "Одеська морська академія"
- Калашнікова Світлана Андріївна доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту вищої освіти НАПН України, голова Національної команди експертів
- Таланова Жаннета Василівна доктор педагогічних наук, доцент, с.н.с., менеджер з аналітичної роботи Національного Еразмус+ офісу в Україні

Стандарт розглянуто Державною службою України з надзвичайних ситуацій та Федерацією роботодавців України.

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень та пропозицій та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 261 "Пожежна безпека" Науково-методичної комісії № 13 з Воєнних наук, національної безпеки, безпеки державного кордону Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 8 від 18.04.2018 р.).

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	26 "Цивільна безпека"
Спеціальність	261 "Пожежна безпека"
Обмеження щодо форм навчання	Обмеження відсутні
Освітня кваліфікація	Бакалавр з пожежної безпеки
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – бакалавр Спеціальність – 261 "Пожежна безпека" Спеціалізація – (вказати назву спеціалізації за наявності) Освітня програма – (вказати назву)
Опис предметної області	<p><i>Об'єкт:</i> об'єкти протипожежного захисту (населення, майно, довкілля, які підлягають захисту від пожежної небезпеки); горючі речовини, процеси горіння і їх продукти; пожежі та їх небезпека; засоби припинення горіння та пожежогасіння; заходи попередження пожеж; система протипожежного захисту.</p> <p><i>Мета навчання:</i> підготовка фахівців, які мають оволодіти компетентностями, потрібними для запобігання виникненню пожеж, обмеження їх розвитку, убезпечення людей, захист матеріальних цінностей, довкілля від впливу небезпечних чинників пожежі, а також створення умов для пожежогасіння.</p> <p><i>Теоретичний зміст</i> предметної області: поняття, правові норми, правила та вимоги пожежної безпеки, комплекс організаційних, технічних і спеціальних заходів і засобів, призначених для протипожежного захисту і запобігання пожежі та її гасіння і ліквідування.</p>
Академічні права випускників	Мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
Працевлаштування випускників	Відповідно до здобутої освітньої кваліфікації бакалавр здатний виконувати професійні роботи за професіями, зазначеними у ДК 003:2010 Національний класифікатор України. Класифікатор професій, а саме: "Диспетчер пожежного зв'язку", код КП 3119 ; "Черговий оперативний (загону, центрального командно-диспетчерського пункту, оперативно-рятувальної служби

	цивільного захисту та ін.)", код КП 3119; "Інструктор з протипожежної профілактики", код КП 3151; "Інспектор державний з пожежного нагляду", код КП 3439 інспектор державний з нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки; "Інструктор газодимозахисної служби", код КП 3439; "Фахівець з пожежної безпеки", код КП 3439; "Фахівець оперативно-рятувальної служби цивільного захисту", код КП 3439
--	--

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти

(зміни внесено відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 28.05.2021 № 593)

Обсяг освітньої програми бакалавра у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) на базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів.

Для здобуття ступеня бакалавра на основі ступеня молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста) заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста):

за спеціальністю 261 «Пожежна безпека», 263 «Цивільна безпека» не більше, ніж 120 кредитів ЄКТС;

за іншими спеціальностями не більше, ніж 60 кредитів ЄКТС.

На основі ступеня «фаховий молодший бакалавр» заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих за попередньою освітньою програмою фахової передвищої освіти.

Прийом на основі ступенів «молодший бакалавр», «фаховий молодший бакалавр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання в порядку, визначеному законодавством.

Мінімум 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених цим Стандартом вищої освіти.

IV Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів моніторингу та прогнозування, запобігання виникненню пожеж та їх гасіння.
Загальні компетентності	К01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його

	<p>сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;</p> <p>K02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>K03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>K04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>K05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>K07. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>K08. Здатність працювати як в команді, так і автономно.</p> <p>K09. Навички здійснення безпечної діяльності.</p> <p>K10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>K11. Усвідомлення функцій держави з питань пожежної безпеки, форм реалізації цих функцій, правових основ пожежної безпеки; дотримання загальних принципів та норм правового регулювання забезпечення пожежної безпеки об'єктів і територій.</p> <p>K12. Здатність оперувати термінами та визначеннями понять стосовно пожежної безпеки, параметрів небезпечних чинників пожежі.</p> <p>K13. Здатність до застосування тенденцій розвитку техніки і технології захисту людини, матеріальних цінностей і довкілля від впливу небезпечних чинників пожежі та обґрунтований вибір систем забезпечування пожежної безпеки та захисту довкілля.</p> <p>K14. Здатність оперувати характеристиками горючих речовин та матеріалів, розуміти механізм процесів горіння і вибуху, обставини, дії та процеси, що спричиняють виникненню пожежі та її розвитку.</p> <p>K15. Здатність організувати нагляд (контроль) за виконанням вимог пожежної безпеки, обґрунтування заходів, спрямованих на усунення порушень, посилення протипожежного захисту.</p> <p>K16. Здатність оцінювати відповідність технологічних процесів вимогам пожежної безпеки, розроблення та</p>

обґрунтування заходів, спрямованих на усунення порушень.

К17. Здатність перевіряти, контролювати, оцінювати технічний стан систем протипожежного захисту, брати участь у застосуванні і експлуатації цих систем.

К18. Здатність до розрахунків та перевірки елементів систем протипожежного водопостачання, проектів протипожежного водопостачання щодо відповідності вимогам пожежної безпеки.

К19. Здатність використовувати характеристики систем вентиляції і опалення, оцінювати відповідність цих систем вимогам пожежної безпеки.

К20. Здатність виявляти та усувати причини і умови, що сприяють виникненню та поширенню пожежі в (від) електроустановках(ок).

К21. Здатність оцінювати характеристики пожежної безпеки будівельних матеріалів та конструкцій, будівель і споруд та контролю додержання вимог пожежної безпеки під час проведення будівельних робіт.

К22. Здатність проводити адміністративне розслідування у справах, пов'язаних з порушенням установлених законодавством вимог пожежної безпеки, невиконанням приписів і постанов та оформлювати матеріали про адміністративні правопорушення.

К23. Здатність прогнозувати обстановку в разі виникнення пожежі, визначати основні питання організації пожежогасіння, приймати рішення щодо дій пожежно-рятувального підрозділу в умовах ліквідації пожежі.

К24. Здатність обґрунтовано обирати та застосовувати засоби гасіння, вогнегасні речовини, системи пожежогасіння, протипожежну техніку, пожежно-технічне та спеціальне оснащення.

К25. Здатність обґрунтовано винаходити рішення щодо дій з гасіння пожеж, рятування та евакуювання людей під час пожежі та проведенні інших пожежно-рятувальних робіт.

К26. Здатність надавати домедичну допомогу постраждалому.

К27. Здатність до розуміння характеристик аварійно-рятувальної, протипожежної, спеціальної техніки, засобів зв'язку, пожежно-технічного оснащення та застосування їх при гасінні пожеж.

К28. Здатність організувати експлуатацію аварійно-рятувальної, протипожежної, спеціальної техніки, засобів зв'язку, обладнання димовидалення та пожежно-технічного оснащення.

К29. Здатність до читання та виконання ескізів та креслень,

	<p>застосування комп'ютерної графіки в сфері професійної діяльності.</p> <p>К30. Здатність організовувати та проводити навчання населення з питань пожежної безпеки.</p>
--	--

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Результати навчання
РН01. Аналізувати питання історії, факти, проблеми та тенденції розвитку культури України в їх діалектичному взаємозв'язку.
РН02. Володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду.
РН03. Аналізувати і прогнозувати суспільні явища й процеси, знати нормативно-правові засади забезпечення пожежної безпеки, питання правового регулювання забезпечення пожежної безпеки об'єктів і територій.
РН04. Пояснювати процеси впливу небезпечних чинників пожежі на навколишнє середовище; застосовувати теорії захисту людини, матеріальних цінностей і довкілля від впливу небезпечних чинників пожежі, знання математичних та природничих наук у сфері професійної діяльності.
РН05. Знати властивості горючих речовин і матеріалів, механізм виникнення процесів горіння і вибуху; розраховувати параметри пожежовибухонебезпеки речовин і матеріалів та оцінювати особливості їх поведінки в умовах пожежі.
РН06. Аналізувати інформацію про наявність розроблених і обґрунтованих заходів з підвищення рівня протипожежного захисту об'єкта; розробляти та пропонувати обґрунтовані заходи, інженерно-технічні рішення щодо запобігання виникненню та поширенню пожеж.
РН07. Аналізувати пожежну небезпеку і рівень протипожежного захисту технологічних апаратів і обладнання; оцінювати наявні системи протипожежного захисту технологічних процесів; визначати технічні засоби та заходи для запобігання вибухів та пожеж у технологічних процесах.
РН08. Аналізувати стан протипожежного захисту об'єкта та ступінь виконання розпорядчих документів з питань забезпечення пожежної безпеки.
РН09. Вибирати та оцінювати параметри систем протипожежного водопостачання; застосовувати знання законів гідравліки, механіки рідини та газів під час перевірки проектів та контролю систем водопостачання.
РН10. Класифікувати системи опалення, вентиляції та аргументувати їх призначення; оцінювати технічні рішення щодо улаштування систем місцевої та аварійної вентиляції, рекомендувати необхідність застосування, види та конструктивне виконання систем димовидалення.
РН11. Оцінювати пожежну небезпеку електроустановок під час їх улаштування та експлуатації, вміти пропонувати заходи щодо забезпечення їх пожежної безпеки, оцінювати пожежну небезпеку влучення блискавки та забезпечувати захист від

неї.
РН12. Робити висновок щодо застосування будівельних матеріалів та конструкцій у будівлях та спорудах; аналізувати відповідність конструктивного виконання протипожежних перешкод у будівлях та спорудах вимогам будівельних норм.
РН13. Аналізувати дані щодо призначення будівель та споруд і режиму їх експлуатації, відповідність об'ємно-планувальних, конструктивних рішень, зокрема евакуаційних шляхів та виходів; інженерно-технічних рішень в будівлях та спорудах вимогам пожежної безпеки.
РН14. Виконувати перевірку протипожежного стану об'єкту, застосувати адміністративні санкції за порушення вимог законодавства з питань пожежної безпеки, контролювати усунення порушень правил пожежної безпеки на об'єктах.
РН15. Організовувати вивчення оперативної-тактичної характеристики району виїзду пожежно-рятувального підрозділу; розробляти плани пожежогасіння; виконувати розрахунок сил та засобів для ліквідації пожеж та їх наслідків; організовувати розвідку пожежі та моніторинг обстановки на пожежі; взаємодіяти з іншими пожежно-рятувальними підрозділами, службами району та об'єктів, що залучаються до ліквідування пожежі; організовувати зв'язок та забезпечувати взаємний обмін інформацією з залученими силами.
РН16. Оцінювати обстановку на пожежі, розраховувати параметри розвитку пожежі та прогнозувати її наслідки. Обирати та передбачати пріоритетність застосування вогнегасних речовин для гасіння пожеж, автоматичних систем пожежогасіння, систем зв'язку та відповідних видів протипожежної техніки; визначити вид пожежно-технічного та спеціального оснащення, основні тактичні прийоми з обмеження розвитку пожежі та її ліквідування, а також заходи безпеки для особового складу, який приймає участь у гасінні пожежі.
РН17. Керувати проведенням робіт з рятування та евакуювання людей, оперативного розгортання сил та засобів; діями з гасіння пожежі; згортанням сил і засобів та поверненням до місця постійної дислокації.
РН18. Проводити візуальну діагностику постраждалого, попередити можливі ускладнення, що становлять небезпеку для життя, використовувати засоби надання домедичної допомоги.
РН19. Визначати необхідну та достатню кількість аварійно-рятувальної, протипожежної, спеціальної техніки, засобів зв'язку та пожежно-технічного оснащення, використовуючи можливості їх конструктивних і технічних характеристик.
РН20. Оцінювати технічний стан аварійно-рятувальної, протипожежної, спеціальної техніки, засобів зв'язку, обладнання димовидалення та пожежно-технічного оснащення, контролювати безпечну роботу ланок газодимозахисної служби.
РН21. Розробляти та використовувати технічну документацію, зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій.

PH22. Застосовувати невербальні методи спілкування; здійснювати пошук нової інформації; навчати працівників об'єкту і населення з питань забезпечення пожежної безпеки; проводити заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.
PH23. Вільно володіти державною мовою у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички організації культурного діалогу.
PH24. Передбачати екологічно-збалансовану діяльність, необхідний рівень індивідуальної безпеки та психічного здоров'я у разі виникнення типових небезпечних подій.
PH25. Використовувати інформаційні технології, системи управління базами даних та стандартні пакети прикладних програм у професійній діяльності.

VI Форми атестації здобувачів першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти

(зміни внесено відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 13.01.2022 № 26)

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту
Вимоги до єдиного державного кваліфікаційного іспиту	Єдиний державний кваліфікаційний іспит передбачає оцінювання досягнень результатів навчання, визначених цим стандартом та освітньою програмою.

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У закладі вищої освіти повинна функціонувати система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;

- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;

забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;

інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством.

VIII Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII "Про вищу освіту" [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>]

2. Закон України від 05.09.2017 р. "Про освіту" [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>].

3. "Кодекс цивільного захисту України" [Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/5403-17>].

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 "Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти" [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>].

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 "Про затвердження Національної рамки кваліфікацій" [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>].

6. ДК003:2010 Національний класифікатор України "Класифікатор професій", затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 237 (зі змінами).

7. "Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників МНС України", випуск 92. Наказ МНС України від 01.12.2009 р. № 808.

8. ДСТУ 2272:2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять.

9. ДСТУ 2273:2006 Протипожежна техніка. Терміни та визначення основних понять.

10. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 "Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти" (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 № 1648).

11. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.05.2015 № 525 "Про затвердження форм документів про вищу освіту (наукові ступені) державного зразка та додатків до них, зразка академічної довідки" (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 22.06.2016 № 701).

Генеральний директор директорату
вищої освіти і освіти дорослих

О. І. Шаров

Пояснювальна записка

до стандарту вищої освіти підготовки фахівців ступеня бакалавра в галузі знань
26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека»

Стандарт вищої освіти містить програмні компетентності, що визначають специфіку підготовки бакалаврів зі спеціальності 261 Пожежна безпека та результати навчання, які визначають що саме здобувач вищої освіти повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного засвоєння освітньої програми. Зазначені у стандарті компетентності та результати навчання узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій. У таблиці 1 наведено матрицю відповідності визначених стандартом компетентностей та дескрипторів національної рамки кваліфікації. В таблиці 2 наведено матрицю відповідності визначених стандартом результатів навчання та компетентностей.

Заклад вищої освіти самостійно визначає перелік дисциплін, практик та інших видів навчальної діяльності, необхідний для набуття означених стандартом компетентностей. Нормативний зміст підготовки визначається дисциплінами, що забезпечують досягнення визначених стандартом результатів навчання. При описі окремих дисциплін, практик та інших видів навчальної діяльності потрібно визначити мету їх вивчення (компетентності, на формування яких направлена дана дисципліна) та конкретні заплановані результати навчання, які забезпечать досягнення результатів навчання визначених стандартом.

Наведений в стандарті перелік компетентностей і програмних результатів навчання не є вичерпним. Заклади вищої освіти при формуванні профілю освітніх програм можуть вказувати додаткові компетентності і програмні результати навчання, які відповідають варіативній складовій спеціалізації.

Заклад вищої освіти має право вводити додаткові форми атестації здобувачів вищої освіти.

Пояснювальна записка

до стандарту вищої освіти підготовки фахівців ступеня бакалавра
в галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека»

Таблиця 1.

Матриця відповідності визначених стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
К01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.		+	+	
К02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.		+	+	
К03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	+	+		
К04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	+	+		
К05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	+	+		
К06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.		+		
К07. Навички міжособистісної взаємодії.			+	
К08. Здатність працювати як в команді, так і автономно.		+	+	
К09. Навички здійснення безпечної діяльності.		+		
К10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.	+			+
Спеціальні (фахові) компетентності				
К11. Усвідомлення функцій держави з питань пожежної безпеки, форм реалізації цих функцій, правових основ пожежної безпеки; дотримання загальних принципів та норм правового регулювання забезпечення пожежної безпеки об'єктів і територій.	+			
К12. Здатність оперувати термінами та визначеннями понять стосовно пожежної безпеки, параметрів небезпечних чинників пожежі.	+			

K13. Здатність до застосовування тенденцій розвитку техніки і технології захисту людини, матеріальних цінностей і довкілля від впливу небезпечних чинників пожежі та обґрунтований вибір систем забезпечування пожежної безпеки та захисту довкілля.	+	+		
K14. Здатність оперувати характеристиками горючих речовин та матеріалів, розуміти механізм процесів горіння і вибуху, обставини, дії та процеси, що спричиняють виникненню пожежі та її розвитку.	+	+		
K15. Здатність організувати нагляд (контроль) за виконанням вимог пожежної безпеки, обґрунтування заходів, спрямованих на усунення порушень, посилення протипожежного захисту.	+	+		+
K16. Здатність оцінювати відповідність технологічних процесів вимогам пожежної безпеки, розроблення та обґрунтування заходів, спрямованих на усунення порушень.	+	+		
K17. Здатність перевіряти, контролювати, оцінювати технічний стан систем протипожежного захисту, брати участь у застосуванні і експлуатації цих систем.	+	+		+
K18. Здатність до розрахунків та перевірки елементів систем протипожежного водопостачання, проектів протипожежного водопостачання щодо відповідності вимогам пожежної безпеки.	+	+		
K19. Здатність використовувати характеристики систем вентиляції і опалення, оцінювати відповідність цих систем вимогам пожежної безпеки.	+	+		
K20. Здатність виявляти та усувати причини і умови, що сприяють виникненню та поширенню пожежі в (від) електроустановках(ок).	+	+		
K21. Здатність оцінювати характеристики пожежної безпеки будівельних матеріалів та конструкцій, будівель і споруд та контролю додержання вимог пожежної безпеки під час проведення будівельних робіт.	+		+	+
K22. Здатність проводити адміністративне розслідування у справах, пов'язаних з порушенням установлених законодавством вимог пожежної безпеки, невиконанням приписів і постанов та оформлювати матеріали про адміністративні правопорушення.	+		+	+
K23. Здатність прогнозувати обстановку в разі виникнення пожежі, визначати основні питання організації пожежогасіння, приймати рішення щодо дій пожежно-рятувального підрозділу в умовах ліквідації пожежі.	+	+		+
K24. Здатність обґрунтовано обирати та застосовувати засоби гасіння, вогнегасні речовини, системи пожежогасіння, протипожежну техніку,	+	+		

